

శ్రీ కృష్ణు.
శ్రీ నధ్దురు ప్రదర్శని.

అ*భా

ఇది

పోదిరాజు ఆదినారాయణచే

రిచియుంపబడి

తెనాలి పురమున

ప్రకటింపబడియె.

తెనాలి

నీకావిలాస మదాగ్రీకురకాలయందు

బేజోనూ॥ ప్రకాశరావుగారిచే

ముద్రింపబడియె.

1918.

ఉపోద్ఘాతము.

శ్రీమత్కృష్ణమహంస శిష్యాజ్ఞానాచార్యులగు శ్రీమత్సద్గురుమూర్తులును
అగు శ్రీమలద్వైపాచర్యాచార్యులు లోకోపకారార్థమై ముముక్షువులగు జనులకు
ఒకా మగని రహిత మోక్ష పదము మొనంగ బట్టెననియిచ్చి వారు గావున
అమృతపేక్షగలవారలు అమృతానుభూతు నాశ్రయించి భవ్యులగుదేవగణముని
యూహించి వాక్ప్రధానము లేటపటుప నుడైకెంచి గరుఃఖ్యులగు మాయుభ
యల వాక్త్రంబులకు తెలిపిన యని యెల్ల సమ విశేషముకాగలదని తలచి అట్లు
చేయుచున్నాడను.

ఇట్లు

బుధబహుధేయఁడ,

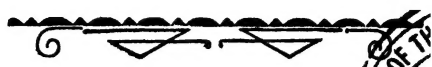
పోచిరాజు ఆచార్యులు.

విషయము చిక్.

1 నాజనస్థానాంకములు. 2 మాగురువులవారి జననస్థానాంకములు. 3 నాజన్మకాలమున బ్రహ్మవ్రాత. 4 మాగురువులవారి జన్మకాలమున బ్రహ్మవ్రాత. 5 నాపితృకాలమున గలకోటిక. 6 వశిష్టులవారి సందర్శనము. 7 మాగురువులవారుపొందిన యుపదేశవిధము. 8 నాతండ్రిగారి మరణానంతరమున నావివాహకాలమువరకు :—

(a) నామఃస్మయొక్కస్థితి. (b) మాయుధయుగ స్నేహము. (c) స్త్రీ హమువలనిబాధము. (d) 1905, 1906, 1907 వ సంవత్సరములు. 9 వివాహము: ఉద్దేశము. 10 1:08 వ సంవత్సరము. నదివెలుగుబడి. నాఉద్దేశము. భగవదుద్దేశము. గురువులవారి వివాహము. 11 స్వప్నము. సిద్ధపురుష సంవత్సరము: ప్రత్యక్షసంభాషణము. సిద్ధపురుషుడని నిజము తెలుట. 12 గురువుల వారు పఠ్యలో “పేన్ అయ్యెద” వని చెప్పట. 13 పఠ్యశపట. దుఃఖము. గురువులవారు పేవ్యము తెల్పుట. రాద్రము. లాభము. భావికాస్థితి: స్వప్నము. 14 శివశక్తి. జౌషధము. 15 సంవివెలుగుబడి. జౌషధము. తమ్ముని వివాహము. సంవత్సరాది పండుగ. గురువులవాంఛకప్రముఖ: దేవరహస్యము. గురువులవారిని దర్శించుట. సంహారము. గురుపూజ. కార్యము. 16 గురువులవారి రెండవరాక. 17 గురువులవారు మూడవసర్యాయము అస్మద్భూతమున కేతెంచుట: ఉద్దేశము. భావికాలనూచకమగు స్వప్నముయొక్క ప్రత్యక్షానుభవ ప్రారంభము. గురువులవారి రాద్రము: గురువులవానికి కొమారుడైనై పుట్టుట. కులవిద్య వధ్యసింపదగినకాలము వచ్చుట. మహార్షి వని, దీపావళి. గురువులవారు నన్ను వెంటచెట్టుకొని వల్లూరుపండి బయలు వెడలుట. స్వప్నముయొక్క ప్రత్యక్షానుభవముపరి సమాప్తి. 18 దక్షిణయాత్రలు సేపించుట. పొందినప్రయోజనము. 19 విన్నపము. 20 కోటిక. 21 చచ్చి దేవతలలోపుట్టుట—కేవలము ధర్మయుక్తము. 22 గురువులవారి పరిభాషము.

శ్రీ సద్గురు ప్రదర్శన.

గురువందనము.

గురుబ్రహ్మ గురుర్విష్ణుః । గురుదేవోమహేశ్వరః ।
గురుసాక్షాత్పరబ్రహ్మ । శక్తే శ్రీగురవేనమః ॥

వక్రేష్ఠసంభావము:—గురిసంభావనము

ఏమహానుభావు సందర్శనమూత్రమున లోకంబులొని జీవులకు అజ్ఞానాంధంబువారిని జ్ఞానోదయంబై పరమగురువులాభంబుగలిగి ఎటుకలక్ష్యంబు నుపదేశంబై జరామరణములనుండి నివర్తియగుచున్నదో యట్టి సర్వసాక్షియను కార్యకారణ స్వరూపియునగు రక్తస్థు ప్రదక్షిణ ప్రణామపూర్వకముగా సంభావించి “నీవేమి హృదయం వున్నది నాకు తెలుపబోవు నన్నదాచార్యవర్యులగు శ్రీకుల దుగ్గాప్రసాద రావుగారిని పరబ్రహ్మస్వరూపముగనే భావించి నువమున మోడకోపచారపూజనల్పి సర్వోపచారసారసంగ్రహంబగు ప్రదక్షిణ ప్రణామంబొనర్చి పరమహంస పరివ్రాజ కాచార్యవర్యులను ముముక్షువులకు మోక్ష మొసంగ దక్షులును అగు శ్రీకుల దుగ్గా ప్రసాదరావుగారి ప్రభావంబు తేటపరుప నుద్దేశించి గురుకిష్యులమగు మాయాభ యుల చాత్రంబును సంగ్రహముగా వివరింపుచున్నాడను.

ఆశులారా !

1. నాజననస్థానాదికి ముఖ:—నాకేరు పోచిర్రాజు అది నారాయణ, గ్రామం వెను గుదురుపాడు బాపట్లతాలూకా, గుంటూరుజిల్లా.
2. మాగురువులవారి జననస్థానాదికి ముఖ:—మాగురువులవారి కేరు చివువల వెంకటసుబ్బయ్యగారు మఱియు వారు శ్రీకుల దుగ్గాప్రసాదరావుగారియును సామంతము నెట్టుకొనియున్నారు.

3. నాజన్మకాలమున బ్రహ్మచారి:—పదియేడు సంవత్సరములవఱకు బససమాహమునందు వసించియు మహారాజ్యావాసముపగిది దుఃఖముల గాంచుచు ఆరోగ్యముచెడి భాగమునొంది గురువును ఆరోగ్యముకొఱపను మోక్షముకొఱపను ఆశ్రయించి యధాకాస్త్రీయుముగా కొమారుడైపుట్టి తదనంతరమున ఆయన పరమగురువని జనులకు పెల్లడించి తాను మోక్షమును ఆరోగ్యమును పొందుచు మఱి కొందఱిని మోక్షము పొందించునుగాతరుని దేవహస్యము.
4. మాగురువులవారి జన్మకాలమున బ్రహ్మచారి:—పరమగురువైన అధికారులగు శిష్యులకు మోక్షమును అనగ్రహించునుగాతరుని దేవహస్యము.
5. నాకు బాల్యమునగలకోరిక:—విక్రమార్కునివలె తేజోవంతుడనై ఉరారసాహసములుగలిగి వర్ణించవలెనని.
6. వశిష్ట సంవత్సరము:—1904 వ సంవత్సరము ఏప్రిల్ నెలలో రాత్రి కొండబాములు తిరిగివీచిన నాకు ఈవిధముగా స్వప్నమయ్యెను:—“మాయూరిలో ఒకయింటి వసారా అరుగవీచ కొన్నికత్తెములను తలది తలది సామ్యశిలి నిద్రించుచుండిన నాయొడ్డకు ఒక మహాపురుషుడు హఠానముగా గాఢముచేయుచు తొంబురవీటుచు చిరుతలు వాయించుచును వచ్చెను. వారు వచ్చునపుడే వారిగాఢము చెవులపండవనీసెను. వారుగూఢమున విభూతిధారణము కలిగియుండిరి. వ్రేలాడుదివ్వ (hanging lantern) దివ్యముగా వెలుగుచుండెను. వారు పరుండియున్న నాడు పాదములవద్ద నిలగిరి. వారిని నేను చక్కగా కన్నులుఁ కప్పి చూచితినికాని నేనులేచి కూర్చుండటముగాని నిలచుండటముగాని పూర్వమే వారు నమి కటాక్ష పీఠములను నాముఖమున పొసరింపజేయుచు “నీవు డెప్పుడొక లెక్కరువులయినా ఆర్యుడవు లేదా ఇట్లాగేయినా యుండెదవు” అని నానిమిత్తమాత్రిపు కర్మము ముగిలచులం దిలకై అట్లు భయపెట్టినట్లేట్టి అకిర్వదించి అంతగాన మొందిరి.”
7. మాగురువులవారుపొందిన ఉపదేశవిధము:—గురువులవారి తల్లిగారు 1904 వ సంవత్సరము 2 నవంబరు కాలధర్మమునొందిరి. ఏప్రిల్ నెలలో క్రిరామనవవికి భద్రాచలముకు వెళ్లుచారి మధ్యమున ఏబదియరువది సంవత్సరముల వయస్సుగల వాడుగా కన్నట్లు నొక సిద్ధపురుషుడు దగ్గిఁకు రమ్మనిపించి నీకొకటి చెప్పెదను. భద్రముగా కాపాడదవాయనెను. “చిత్తము” అని గురువులవారనిరి.

అంతట అసిద్ధపురుషుఁడు మాగురువులవారిని కన్నులు మూచియమనిరి. ఏమిక నుపడెననిరి. మూడు సుందర బంగారు విగ్రహములని మాగురువులవారు చెప్పిరి. నూచితివిగదా ! ఆవిగ్రహములు కీర్తితారామలక్ష్మణులు. చక్కగా మన స్మృతానిని పూజించుచుండుమని చెప్పి ఆసిద్ధపురుషుఁడు వెల్లిపోయెను.

N. B. రాజయోగిని జెందినవాఁడు సిద్ధుఁడనియు సిద్ధపురుషుఁడనియును సత్పురుషుఁడనియును చెప్పదురు. ఇతఁడే యోగసామర్థ్యముచే పరమహంసయ నియును చెప్పబడుచున్నాడు. ఇతనికి జరామరణములులేవు. ఇతఁడు ఉపదేశించినమాత్రమున శర్వమును ఖండికొను ఖాళి కై కలుగును. (భాగవతము:— చతురస్థాకృతి ఖాళిమాచేశింతువు—ఇది వామనుని స్తుతించుట.)

ప్రపంచమే “మాయ” యనియును “ఎఱుక” యనియును చెప్పదురు. నిన్ను కన్నులు మూసికొనుమనిచెప్పి నీవుకోరిన ప్రపంచవస్తువులను నీలోపల నీకు చూపించువాఁడే పరమగురువు. ఆచూపించుటయే “ఎఱుక”ను” తెలుపుట. ఇట్లు పరమగురువుకల్గి “ఎఱుక” ను తెలుపబడిననేగాని జరామరణములనుండి విడిపడవు. జరామరణములనుండి విముక్తియేముక్తి. చచ్చుట పుట్టుటకొఱకే. నిజము. నిజము. నిజము.

(వేదాంగోపాలకతము:—ఎఱుక దెల్పెట్గరండు దొరకవలయు—దొరకిననే సరియ! గురువచములభక్తి గాదుకవలయు.) అట్లు జరామరణములనుండి విముక్తిజెందినవాఁడు శరీరమును కాశ్చితముగా నిలుపుకొనగలఁడు. కోరిన కేతుమున్ననైనను శరీరమును అనాయాసముగా లెక్కజింది జీవసంబంధమగు తెలివితే యాపముగాగల పరిమాతృయందు విక్రయించేసి మోక్షమును పొందును. జీవసంబంధమగు తెలివిన అఖండాకారమగు తెలివితమ విక్రయించు నేర్పుకలుగనిది మోక్షములేదు.

అట్లు ముక్తిని పొందనేర్పింపల పురుషుఁడు స్వచ్ఛందముచేయు గమక సంకల్పములను బట్టుకొని శరీరమును లెక్కజిందిన సంకల్పముసారముగా జీవుఁడై పుట్టును. గురువులే ఆత్మయందు విక్రయమగు నేర్పు ఎవఁకిని కలుగదు గమక గురువులేనిదిమార్గము మోక్షముకన్లు.

ఆత్మ తత్త్వమనియును మ యా తత్త్వమనియును చెందు తత్త్వములు గలవు. అందు ఆత్మ తత్త్వంబునది పరిపూర్ణంబను పేరటను సాక్షియను పేరటను ప్రవర్ణింపుచున్నది. మాయా తత్త్వంబునది “ఎఱుక” యనుపేరటను “రాజయోగంబు” అనుపేరటను “ఆత్మయొక్క అంతర్దత్త్వం బనుపేరటను వ్యవహరింపఁ జూచుచున్నది. కనుక రాజయోగంబనునది యోగంబుకాదు. “ఆత్మయొక్క అంతర్దత్త్వమే” యని భావము.

ఈ “ఆత్మయొక్క అంతర్దత్త్వము” ను బోధింపఁబడినవాఁడు జనామరణములులేనివాఁడై శాశ్వతుఁడు కాఁగలఁడు. సాక్షియనుమాత్రమే బోధింపఁబడినవాఁడు శరీరమున్నంతవరకు అమృతమును అనభవించగలఁడేగాని మరణమును తప్పించుకొనఁజాలఁడు. అనఁగా ఇతనికి తిరుగాజన్మము కలుగపోదు. అనఁగా శాశ్వతుఁడు కాఁజాలఁడు. శాశ్వతుఁడుగానుండ సామర్థ్యముగలవాఁడొక్కరుఁడే ముక్తిని బొందినవాఁడుగాని తదితరులు ముక్తిని బొందినవారుకారని భావము.

సాక్షియము తెలిపి జీవించియుండువకై నను అమృతమును అనభవించజేయగలుగుట ఆత్మగ్రహణంబు ఆత్మతో తాదాత్మ్యమునుజెందిన వస్థిసమలవృత్తి తదితరులకు వలనుపడదు. గ్రంథములవలన అద్వైతమును తెలిసినవాఁడు ఒకచో కూర్చుండి ఆత్మధ్యానము సేయుటను చూడజాలము. మరియు అమృతమును అనుభవించుటను చూడజాలము. ఆత్మను అమృతరూపమున ననుభవించ సేర్పజాలని వానికి మోక్షమదియెక్కడిది? లేనేలేదని భావము.

దేశకాలములచే బాధింపబడక ఎవఁడు ఏక్షణమందైనను తలంచినమాత్రమున ఆత్మను అమృతరూపమున ననుభవించగలఁడో చిత్తశుద్ధిని పొందినవాఁడని చెప్పబడును. ఇట్టివాఁడు ఆనేకజన్మములయందు బ్రహ్మావ్యభుద్ధిలోజేసిన సత్కర్మానుష్ఠానసిద్ధిని జెందినవాఁడగును. అట్లుకానియెడల ఒకేజన్మలో కొద్దికాలమునూ సాక్ష్యావదేశకర్తచే సాక్షియనుమాత్రము తెలుపఁబడి ధ్యానయోగసిద్ధినిజేసి వాఁడైనా యైయుండును. వీరుభయమును జీవన్ముక్తిలేకాని శాశ్వతముక్తిని బొందినవారుకారు. అనగా వీరికి జన్మ కలుగకపోదుఅని భావము. కాని ఆమృతానుభవము ఆత్మయొక్క ఆనందించుటయేగనుక ఆత్మగ్రహణముగల వీరు సహజముగా ఋణసంబంధముగానైన నిష్పిమిత్రముగానైన రాజయోగుల గృహములయందు బుట్టి “ఆత్మయొక్క అంతర్దత్త్వము” ను బోధింపఁబడి ముక్తులగుదురు. కాని ఎఱివటివానికిని గురువువ్రుండుకాకయే ముక్తినిబొంద వీలుపడదు. కనుక ఎల్లరును

ఆధికారులై మాగురువులవారివలన తత్వోపదేశంబున పొంది ముక్తిని పొందుదురుగా కయని కోరుచున్నాను. “ఎటుకలెలపుట” యనుమాటకే “నీవే బ్రహ్మమవునని బోధించుట” యనికూడా అందుతు.

8. నాతల్లిగారి మః జానంతరమున నావివాహకాలమువరకు:—

(a) నామనస్సుయొక్క స్థితి:—నాతల్లిగారు 1904 సం. డిశంబరు నెలలో కాలధర్మము మొందిరి. వశిష్టసందర్శనమదిగా నాయందు ఆత్మవిలాసములు ఎడతెగక యుండుటచే ఆరోగ్యములేనివాడనయ్యెను పిరికిని బెందకముండి 1907 వ సంవత్సరము నవంబరులో అంతదనక నాయందు అనుభవమైన ఆత్మవిలాసములు భాషకమునకు తెచ్చుకొని పుమార మూడునూరులుగా లెక్కిడితిని. కనుక అష్టాదశ్యపదటకు వీలులేని నేను “ఇట్లుగై నా యుండెదన” వను వశిష్టమాట కారణముగా వివాహము మానబాలనివాడను శాశ్వతకీర్తి కోరినవాడను దైవ్యాటక లేవరు ఉద్యోగము చేసితీరవలెనను పట్టుదలగలవాడను నిష్ఫలములయ్యెను శక్తివంచనలేక ప్రియత్నములు చేయువాడనుగాను ఉంటిని.

(b) మాయభయలస్నేహము:—ఈశ్వరీవసంతో దైవ్యాటక లేవరు ఉద్యోగము చేసితీరవలెను. పూర్ణ ఆరోగ్యము ఎట్లు లభ్యమగునని ప్రయత్నములు సేయఁచు నేను 1905 వ సంవత్సరములో మాగ్రామమునకు 1½ మైలు వాయవ్యములముగా నుండు నడ్లమాడిగ్రామములో పాఠశాల చెప్పయిండుటయను మాగురువులవారు మాగ్రామమునకు పశ్చిమమున 3 మైలు దూరముననున్న కీర్తిరంగపురములో ఉపాధ్యాయులవారుగా నుండుటయను సభవింది ఆనందలై నము జాలయినెలలో పరస్పరస్నేహముమాత్రము లేనిదియై ప్షటికిని స్నేహముమాత్రము ఆవునరమునుబట్టి తిదాదిగా నీనిమిషమువరకును ఒకగడియమైనను ఎడతెగనివై యున్నది.

(c) స్నేహమువలని లాభము:—మాగురువులవారు 1905 వ సంవత్సరములోనే భూవశక్తిగలవారై పెక్కుదైవధర్మములు కనిపెట్టిటయందును ఋగ బోవు సంకతులు తెలిసికొనుటయందును బయటిలై వృద్ధిపొంది వారితోనైన పూర్ణ ఆరోగ్యము కొలుకైన నాయెడతెగని స్నేహముచేతను భూవశక్తిగలవారయియుండెను ఆకస్మికంబుడి తూలి పెక్కు నిదర్శనములకూడా యిచ్చియుండిరి. ఎట్టియెండవానలకును ఎట్టిపక్షములకును అలెనటెందని పూర్ణ శక్తి పటుత్వమును అనుగ్రహించుకొన్నను వాగ్దా

నము చేసియుండిరి. అన్యల నా క్రియించిన దిక్కులంతటను కీర్తిచేసి చుటకు యోగ్యమయిన దృఢశరీరము లభ్యముకావేరదని యెఱిగియుంటిని గనుక వారి యందే మనస్సు స్థిరముగా నిలిపితిని. వారు అనగ్రహింప కత్తిగల సిద్ధపురుషుల గుటచేతి అత్యంతఅవసరమై రహస్యముగాగాక ౨౫-౧౦-౧౯౧౫ ముగా జైషధముభ్యవ్రేడ దగినకాలము సంప్రాప్తమైన అప్పటికి నిచ్చెదమేగాని అవసరము లేనప్పుడు ఇన్వ కపోలేనేమియని జైషధము నివ్వలైరి. వారు ఇంతవరకు ఇన్వకపోవుటవల్ల నే యిప్పుడు నేను చెడని యారోగ్యమును బరమిరణాహితమైన ముక్తిని పొందగలు గుచున్నాను. కనుక వాస్తవహలాభము మితిలేనిదేయగును.

(d) 1905, 1906, 1907 వ సంవత్సరములు:—ఈమూడుసంవత్సరములలో చివ్వాత్రిమగు ఆత్మస్వరూపము అనభవదృశ్యము కాలేదు. షటియు నాశ్రీ వంతు పరిపూర్ణమై కాంతమై అత్యంత సుఖకరమై కిందిదెరువు వ్యముననుండు లేజ మ్మునుగాని వెల్లని యవృతప్రాయమైన తేజస్సునుగాని నేను చూడలేదుగాని తది తరమునంతయును చూచితిని.

1905, 1906 వ సంవత్సరములలో మాగామిమునకు సమాపముననుండు వడ్లమాడి వెల్లలూరు గ్రామములలో పాఠశాల చెప్పితిని. నేను వెల్లలూరు గ్రామములో పాఠశాల చెప్పుచుండగా “ఏవరమే శు తేనమున నీసచరాచరమైన లోకము ద్రిపితమయ్యెట్టి విభుతేజము కన్నుల బక్కలాడంగా నెంపక పారవశ్య మును జెందుచు సంక్లిమితాభిరంద్రియుం దై పరమేష్ఠిమై షటిచె నిక్కపుచిక్రిపు రూపుకై వడిక” —పరమేష్ఠి యనభవించిన నీయవృతపదమును నేనును అనుభ వించితిని.

1907 వ సంవత్సరములో నాలో అనుదినమును దృశ్యమగు అసంఖ్యాకము లైన ఆత్మవిలాసములచే ప్రోత్సాహపలుపఁబడి పూర్ణారోగ్యమునుపొంది దైవ్ర్యా టిక లెక్టరును ఎల్లప్పుడును నాయందు ప్రేమచమేమియును కనుపడకుండునట్లుగా ఆత్మ ఆనందించునంతటి మహోద్భావిని కాజాలనేని ఉదరపోషణార్థమై నీచమైన కర్మలతో పనియేమిటియని నిశ్చయించి నూగురుపులవారిగ్రామము జంపనికి వారి మునకు రెండుసార్లకు తరుగుగాకుండునట్లుగా పోవుచు తదితర వ్యాపారములేక యుంటిని. మాగురువులవారు మహాప్రభావి సంపన్నుల రయ్యెదగని నాకు అప్పు

వారిని ప్రార్థించితిని. వారు దానికి అంగీకరించి ప్రమాణములును చేయుచు వచ్చిరి. అందుచే నేధమ్యుడనుగా తలంచుకొనుచు తత్పూర్వము నేననుభవించిన బ్రహ్మ తేజస్సు మొదలగు వాటియందు మగ్న మనస్కుడనై యుంటిని.

9. వివాహముఃకర్తవ్యము:—అనుభవించియుండిన సువర్ణ తేజస్సునందు మగ్న మనస్కుడనై దానినేకాంక్షించియుండియును జ్ఞానిని అనుసంగి లోకులకు వెల్లడిగానిది వివాహముమానన పలువురు పరిపూర్ణములుగా తలంతురినితలంచి ఆశోగ్యముకొఱపను మోక్షముకొఱపను గురువులవారి ప్రమాణములయందు నమ్మకముంచి 1908 వ సంవత్సరము బనారస్ లో వివాహము చేసికొంటిని. ఆశోగ్యముకొఱప గురువులవారివలన ప్రమాణములేసికొనియే వివాహము చేసికొంటిని. వివాహము చేసికొనునట్లు నిశ్చయించిన వాగములోనే సూర్యోదయ కాలమున “రాజత్వమును వేదాంతస్థియును అగును” అనియును ఆమరునాటి యుదయమున సూర్యోదయకాలమున “పావోతీ పరమేశ్వరు లిరువురును రావ లెనని దగ్గిరకువచ్చి ఇప్పుడు కాదులేకరి వెల్లపోయినట్లును” స్వప్నము లయ్యెను

10. 1908 వ సంవత్సరము: నంది వెలుగుబడి: నాకర్తవ్యము:—వివాహసంతకమున పల్నాడు ఆస్థానముందు స్కూలుమేష్టరు గా నుమారు ముప్పదిరూపాయలకు పిలుపుతిగిలినను నుచోజ్ఞానిని దైత్యుటికి రెక్కరును కావలెనను కాంతతో తమపక్షగణముగు దివ్యమైన ఆశోగ్యమును పొందదలచియే ఏ నెలలోను పద మాడుగూపాయలకు మించి దొర:ని నంది వెలుగుబడికి అలికియుంటిని.

భగవద్దర్శకము:—గురువులవారి వివాహము:—చిరాయుష్యంతుండును సజ్జ నాగ్రగణ్యుడను దేవబ్రాహ్మణభక్తి సంపన్నుడను అగుపాఠశాల యజమాని కన్నెగంటి రెడ్డిమ్మగారి సహాయమునగాని 1912 వ సంవత్సరము చిక్కగా గిడు వనేదరి నంది వెలుగుబడికి నన్ను ఏర్పాటుచేయించెను.

1908 వ సంవత్సరము జూలై మాసము ప్రారంభముందు మారువులవారికి వివాహ మయ్యెను.

11. స్వప్నము. సిద్ధపురుషసంకర్షము. బ్రహ్మకలహము. సిద్ధపురు షుడని నిజములేబడి.

1908 సం. ది 8 అక్టోబరుతారీఖున రాత్రి “గుంటూరుకాలేజీ వున్నదొర పాని దూపమున సరస్వతీదేవి నాయుద్దమవచ్చి వాకిష్కడమియును జ్ఞాపకములేని పెక్కుసంగతులు ఒకగంటకాలము ప్రసంగించి తుదకు నన్ను “శేవ చేతువలెనని యున్నదియని తలయూపుచు పలికి అంతిగానమయిపట్టును వెంటనే యొకవూలుగుడు శిరమువైని టోపిని చేతబట్టుకొని సలము లొనర్చుచు చేరి పెక్కుసంగతులు ప్రసంగించి చనిపట్టును” స్వప్నమయ్యెను.

తరువాత వారముతోకాలకు నొకస్థిండు నాయుద్దమవచ్చెను. ఆమహనీయుండు మిల్లునస్త్రము ధరించి నిడుపగు నల్లని అంగీతో నెత్తిన పిల్ టన్నును కాళ్ల బూట్లును చేత గొడుగును కలిగి పెద్ద యుద్ధోగ్ధునిపాయా నవలంబించి యుండెను.

i. తెనాలిలో నేను భోజనమునేయు బసమవచ్చి నన్ను చూచుచునే దగ్గర కులిచి కూర్చుండుమని పెట్రిక్యలేషా పంతులు చదువు నన్ను “శేవ ఆయ్య దవు” అనిన నేను “ఏమోరే” యంటిని. దానికి ఆయన “కాదు, శేవ ఆయ్య దవు, శేవ ఆయినతరువాతనయిన నన్ను నమ్మవా ? ” యనెను మఱియు నేను తనవద్దలేని సమయములో వాన్నీహితుండగు నొకనితో “పంతురప్పయ్య” అనెనట.

ii. మఱియు తనయందు భద్రకారీ సగస్వతులు ప్రత్యక్షముగా కూర్చుండి తనను తమతో సమానస్నేహితునిగా సర్వవిషయములయందును అదరించుచుండునట.

iii. పిమ్మట మేము బసలో అందరిలో కలికి పరస్పర కుభిముఖముగా కూర్చుండి భోజనము నేయునపుడు “వాలో విశేషము మూట్లాడకుమనియును మమ్మును చూపించుమనిన నెచ్చట చూపించగలవనియును” భద్రకారీ సగస్వతులు తనననిరనియును, వాలో చెప్పెను.

iv. భోజనాంతరమున వేర్వేరు కాలములయందు “నేను వేదాంతినేనా ? ” యని యడిగిరిని. “అవును” అని ప్రతిరదనము జవాబిచ్చెను.

v. చాంచల్యములేక వేదాంతినిగా నిలువగలవాయని యడిగినపుడు మూడ దపర్యాయమున “నిలువకాల” వనియె.

vi. మరల తమదర్శన మొప్పుడని నేనడిగిన “మూడుసంవత్సరములు” కనియె.
మిమ్మును నమ్మజాలనంటిని. “కాదు, సరస్వతియే యనుచుండె” ననె.

vii. పెక్కిడముల బడిలినంటిని. మంచిరోజులు వచ్చుచుండె ననె.
వైశ్రవేటి బడి చెప్పచుండుననియె. విధివారిత యెట్లుండెగాబోలునని దుఃఖించిని.

viii. మఱియు నన్నగూర్చినసంగతులు తననుగూర్చినట్లు ఇట్లనిపలికె:—

“ఇంక నాలుగుసంవత్సరములకు చచ్చి దేవతలలో నొకడనై పుట్టెదను.
దేవతలలో పుట్టనలకనవాడను మనుష్యులలో పుట్టిరినని దేవతలు నన్నుచూచి
నవ్వుచుండురు. నేను వారలనుచూచి నవ్వుచుండును. లక్ష్మీదేవి నాయెద్దకు రావ
లెనని వచ్చుచుండును. సరస్వతీదేవి నీవులేనిది యిక్కడ జరుగకపోవునదేమి
యిలదని వెడలగొట్టుచుండును.”

మఱియు వేదముచెప్పి కవిత్వమునందాకుధారనుచూపి అంతయును భద్ర
కాలి సరస్వతులేయని గడచిన రెండుశతాబ్దియవస్థముల సంస్కారము పూర్తికి
కొంచెము తఱుగై నిలిచియున్నదనియు కన్నులయందు జ్ఞానము కన్పట్టుచున్నదని
యును పలికి మనము దేనినైనను కొనువపుడు మంచినస్తువేనాయని ఎంతయో పరి
క్షించు విధమున దేవతలు మంచినస్తువేనాయని పట్టిచూచెదరు. అగునెడల తగు
సహాయముచేయెదరునిచెప్పి పెక్కు పక్షముల పేర్ల కావలయున్నావు. అందు
కొన్నింటిలో మొదటితరగలిన “శేవ” అయ్యెదనని చెప్పి చనియె.

“ప్రస్తుతిత కాలిదాసును చూచితివా” యని యొకానొక స్నేహితునితో
ననిన అతఁడు “నక్కయొక్కడ, దేవలోక మెక్కడ” ననె. అంతేను వివ
రించి నొక్కిచెప్పగా నమ్మజాలక అతఁడు కనివారమురాలి యెనిమిదిగంటలకు
తడవనీయగా వాంఛనీయపూజ నేయుచుండిన హనుమదుపాసకపరులగు తనతల్లి
గని మనస్సులో తలచినది చెప్పమనియె. అంతనామె “ఇట్టివస్త్రములతో మెక
పురుషుండు కంటికి కనుపడుచున్నాఁడు. కొద్దిరోజులక్రిందట నిక్కడకు వచ్చెను.
అతనికి సరస్వతి సిద్ధియయ్యె. ఇంక నన్నడుగకుము” అనియె.

12. గుడవులవారు పక్షిలో “శేవ” అయ్యెద” నని చెప్పట:—1808 సం॥ డిశం
బరు ప్రధమవారములో మైట్రిక్యలేవకాపక్షి జరిగెను. పక్షి కాగిరిములు

కెల్లజియైనవియను నభిప్రాయముతో షేప్ ఆయనవారలకు మరల పక్షము కీట్ర వరిలోజరుగునట్లు వాగ్దాప్రతికలలో ప్రయోగించబడెను. ప్రధమపక్షములో షేప్ అయ్యదనూ లేదోయని సందియము పొందియున్న నన్ను తెనాలిలో కలికొని తాను నేను పక్షము షేప్ అయ్యదనూ కానూయని కీర్తనా చంద్రులవారిని అడిగెనియును అందుకు కీర్తనామచంద్రులవారు “నీసంగ శేమా విచారించుకొనుము. ఇతరులసంగతి నీకెందు” కని యనగా కాదు ప్రస్తుతము సెక్కియడగ కీర్తనామచంద్రులవారు లక్ష్మ్యమునిద “నన్ను కెల్లటియేనుఁగు నెక్కించి” చూపుచు తనపాదములవద్దనున్న హనుమంతునిచూపి యితినిని తగవిధముగా నారాధించుమనిరంట. అంతట మాగురువులవారు ఆసంగతి యానత్తు నాకు తెనాలిలో చెప్పిరి. వారుచెప్పినట్లే ప్రభుమంత్రులలో షేప్ ఆయితిని. ద్వితీయపక్షముందు అవశయమునొంది భద్రకాలీ సరస్వతులమాటలను కీర్తనామచంద్రులవారిమాటయును నిర్బంధమెవ్వఁడా! నిరంభగళులను వారును సంగతీంపజాలరనియే తలంచితినె.

18. పక్షతప్పట. దుఃఖము. గరువులవారు హేవ్యము తెల్పట. రాద్రము. లాభము. భావికాల్గితిఃస్వప్నము:—పక్షతప్పితిని. ఆహా ఎంతకష్టము! బ్రహ్మాండ భాండుములయందు అణుమాత్రమైనను ఆత్మగానిది లేదుఅని ప్రత్యక్ష లక్ష్యములచేత చూపించబడి ఆత్మయే బ్రహ్మసాపమున కన్నట్లుచున్నదని ప్రత్యక్ష లక్ష్యములచే చూపించబడి పుట్టుకయేలేదని ప్రత్యక్ష లక్ష్యములచే చూపించబడి కనుకనే తల్లిగాని తండ్రిగాని అన్నదమ్ములుగాని శరీరముగాని లేదని ప్రత్యక్షమున దర్శించి నిర్వోహుడనై ప్రపంచము కనుబడకుండునందరికి పూర్ణముగాకూడా ఆత్మను హృదయపద్మమునందానందించుచుండునట్లుచేయ నుత్సాహపడెన నాకీనివాహమెక్కడతటస్థించె! ఎవరకోరి! కోరితినిపో పక్ష షేప్ కారాదా! ఇట్టి తెలివీననును నట్టిదికూడానా! అకటా! ఎవ రుఁజీంచువారు. దర్శింపడనే. పోనీ, దిగులేటికి? ఎన్నట్టనైనను 15-0-0 లు తెచ్చుకొని జీవించరాదా? అట్లయిన చిన్ననాటగోర విద్యచెప్పించి నాకొత్తకై ఎంతయో ప్రయోగపడి దిక్క ఎవరువలెని కాట్రపాటి గుబ్బయ్య తాతయేమికావలె? వెక్కుకంకర్పరములు పోషించిన నందమ్మ నాయనమ్మ యేమికావలె? భూనితైన యేను ఎట్లు పీరినివదలి భుజించగలను? ఏమిచేయ వలె? ఎయ్యదితెరువు? కట్టా! తీరనిదుఃఖము ఆయగదా. కానిమ్మ.

నామిదప్రేమ క్రిరామూర్తి కాకవేళ లేకపోవచ్చు. ఏ తనభక్తుడగు మాగురువులవారైన నేలలేకపోవును. వారిమాటన నాదరించునా? అనా దరింపడు. కనుక నాకేమిగతికానున్నదో తెలిసికొని చెప్పమని వేడెడ. తప్పుక చెప్పగలడు. అని నిశ్చయించి లేఖనమొందు వ్యాపితి మాగు రులవాటి నాశీరినవిధమున క్రిరామచంద్రులవారిని ఆదిశారాయణ కేమిగతి కానున్నది తెల్పుమనెను. క్రిరామచంద్రులవారు ఇట్లనిపలికిరి: “వేళాగాని ర్యాగదపడితిర కుశ్యముఅయితే పరిపూర్ణానందము. యోగానందప్రాప్తము. తత్సంప్రదాయాధికాగమలనల్ల సంప్రాప్తమై కాశ్యరసుభావంద మొందగలరు.” ఇదివాడు వెంటనే లేఖనము వ్రాసియొందిరి. ఆలేఖనము ఇప్పటికిని నాపుస్తకములలోనుండి యుండునచ్చును. ఉండునెడల వలయు వారలకు చూపించెద.

తరువాత త్వరలోనే సంపాదనప్రయత్నోన్ముఖుడనైతిని. కాలగతి వేరు: భమున నుండినట్లు తోచక కాదుగాని మాతమ్మని దోస్తానాముసుబబ్తీయును నాదు చిత్రకుర్చీకొఱకు ఎండమావుల వెనువెంట తగులుపడితి వృధా ప్రయత్నములు నేసినవాడనైతిని. పదునైదురూపాయల యుద్యోగంబుది చాలనిదికాగా దానికి అదియును దొరకమి తోడ్పడుటచే కాలనైవరీత్యంబున కాశ్యర్యంబును విషాదం బును జెందితి. కాని జ్ఞానబలముచే న్యోగ్యుడనై యిట్లనియోచించితి.

కానిమ్ము. దైవోద్దిశ్యమ్ము తప్పింపరాదే:కిని. ఎయ్యది కావలయునది కాకపోదు. భయంచేటికి? చూపించెద వేదాంతతీర్థంబును. అకటా నెప్పుడి గలకాలంబున కీర్తివంతులగు వేదాంతతీర్థంబు కష్టకాలంబున వాడిన కష్టకాలపు తైరాగ్యమందరుగాబోలు. ఏమిచేయవచ్చు! కానిమ్ము. కాలము కాశ్యరమా? మకాలము కలుగదా? అప్పటికి తెలియరా? అని నిశ్చయించి వశిష్టోపదిష్టంబులును జగమిద్ధ్యత్వ నిర్లయకనులునగు వివిధలక్ష్యంబుల మనంబుననిల్చి లక్ష్యబలముచే అవిద్యను లీరస్కరించి ఇంకమీద నన్నెవ్వరెదిరింపనొపుదురని గూఢేక్షణుండనై భూమిగంధము వీడినను ఉదకము ద్రవిత్వరహితమైనను అగ్ని శీతలమైనను కావచ్చు నుగాక నేనుమాత్రము ముగించనిది వెనుకకు తిరుగనని ప్రతిజ్ఞపూని గుంటూరుడి ప్రిన్స్ జడ్జి టి. టి. రంగాచారిగారిపై పునకు లింగితిని. కష్టకాలంబున ఓర్పుపూన నిది జయముకలుగదని? హాస్యలేఖనము (Confidential letter) అనుపేర నాని

మయమైన సర్వజనులకు తెలుగున లిఖించి పోష్టద్వారా నివేదించితిని వాఱ్ఱయు నపుడెడతెగని యమృతస్నానముచే శుభసూచకమనినమ్మి మఱితర పోత్తాహుప ణుపబడితిని. కాని లేఖనమునని ప్రయోజనము శుభమునైపున మొగ్గకనపడ లేదు. కనుక మరల లేఖనము వ్రాయఁబూని యింగ్లీషున నివేదించితిని. ఇది వ్రాయునపుడెను ఆత్మ ఆనందించుచుండెను. ఈలేఖనమున నన్ను గూఱుముల హరిశ్చంద్ర ధర్మజ విక్రమార్కాదులను నిగ్గణమున పరమభాగవత శిఖామణి ఖను తీసిపోనివానిగా చెప్పికొనియుంటిని. లేఖనముయొక్క ప్రయోజనమేమని యనుమాత్రము తెలుపబడలేదు. రాత్రి నిద్రవోయి కెల్లవాఱునాము అయిదు గంటలకు "నేను మాయంటినొడ్డిలో కట్టుమట్టతోసహ లిరుగుతాను నావు నొకదా నిని పట్టుకొనవలెనని వెంబడించినట్లును అనిచిక్కక దొడ్డియంతయును త్రిప్పిత్రిప్పి తుదకు వాకిలి న తప్పించుకొని పోయినట్లును" స్వప్నమయ్యెను. వెంటనే నేమే ల్కాంచి స్వప్నార్థము జరుగబోవునదియని తెలిసియ ధీత బోవాడక లేఖనము పోష్టలో వేయవలెంచి అది వెట్టివ్రాసఁటప వెల్లితిని. కాని కన్నులు మూతబడి తెరిపిడిబడనయ్యె. ఇట్లు ఆరునిమిషములకాలము ఉండెను. కాని యీసాధ్య మున దక్షిణశేత్రమున చిత్రను సూర్యుడందయించి మనమునందలి తనమునుబాసి ఎన్నటికిని మరువరాని సుఖాస్థినిముంచి అస్తమించెను. ఇదంతయు నిజమునైనట్లే భావనూచకంబని యూహించితిని. ఉత్తరము చేతబట్టి తెనాలి పోష్టలోవేయ నుద్యమించి బయలుదేరితిని. దారినంతయు చిత్రను వెన్నెలవెలిగి మనంబున బగ ద్భ్రమిరుగూపమగు కటికిచీకటిని నశింపజేసి సుఖమును కలిగించె. కాని యిట్టి పండువెన్నెల పోష్టలో ఉత్తరము వేయనపుడందెన మనకాగ్యము సిద్ధించుట నిశ్చయమని తలంచితిని. కాని పోష్టాగ్గీసు ఒక అరమైలు దూరముండగనే వెన్నెల నశించినది. ఉత్తరము వేసినపుడె ఆత్మ ఆనందించలేదు. కనుక శుభంబు కలుగఁగఁబోదు అని తలంచి అవిద్యను పూర్తిగా లిరస్కరించకయుండును. లేపున పరమాత్మ యేలనంతసింపడని నిశ్చయించి యుత్తరము పోష్టలోవేయనపుడె ఆత్మ ఆనందించకయే నాలేఖనపనిని మానని సాక్ష్యాధ్యక్షములగు వశిష్టోపదిష్ట లత్యంబులను బాణములచే అవిద్యయనియెడి శత్రువును నశింపజేసి యుక్తిగా నమృ తోపమానుడనగుచు దశమదివసగవ్యధులతో భిష్మకాలంబుల బడ్డిటి. టి. రంగా చారిగారికి ఉత్తరములు లిఖించితిని. ఈయుత్తరములన్నియు వ్రాయునపుడె పుడను అమృతునిజేయుచుండెనుగాని యేలేఖనాంతమందును శుభప్రదమని లక్ష్య

మునిద కేలియద్యు. కాని ప్రతియుక్తరమును పోష్టలోవేయు తలంపుతో నన్యగ్రామమునకు బోవుదారి మధ్యమునంతయు చిత్తను పూర్ణిమవెన్నెలనుండి నిరతిలియఁజూపుచు నిమగ్నత పొందింపుమండి పోష్టుగా లేఖనపతన కాలంబుననూ సత్కార్యముననూ ఆత్మప్రకాశత నశింప ప్రయోజనము కల్గదని తోపించె. అట్లు గుటంజేసి యుద్యాగముకొఱకైన ప్రయత్నము ఎప్పుడో అదివరకే నశించి ఆత్మను ఆనందింపజేయుటకు ముట్టాఁజేయనిమాత్రము మనమున దృఢముగానాటె. కనుక ధన్యముకొఱప కామమును ఆత్మకొఱప ధన్యమును వదలినను దోషములేనిది యగు టయును కాశ్వతికీర్తియందలి కాఁడు భూనందత్పరములుగా స్థిరమై జ్ఞానముచే పోషింపబడి బలిసియుండటయును కారణముగా కడపటి రెండవయుక్తరములో అన్ని చల్లనైనను సూర్యచంద్రాదులు గతులుకొప్పినను వేమమాత్రము వేదాంతధర్మముననే యవలంబింతురుగాని తదితర ధన్యముల నవలంబింపనని వ్రాసితిని. మఱియు (I shall challenge both kings and philosophers practically) అనియును వ్రాసితిని ఈయుక్తరమునకును ఆత్మ ఆనందించలేదు ఏమిరా దైవిమాదుని మోహముచంబగు ప్రపంచమును తత్త్వరూప నిర్ణయకములగు అనుభవత్వజ్ఞానాన్నిచే దహింపజేసి పొందవలసినదిగా ననుభవించియుండిన యమృత పదంబునందలి కాఁడు పెచ్చు పెఱుగఁగా కడపటియుక్తరము నిట్లనివ్రాసితిని:—

“ May God save me from the disgrace of failure ! May Saraswati bless me with making her efface the word ‘fickleness’! I shall defeat both kings and philosophers practically. I don’t like that there should be a more virtuous person than myself. I shall promise you whatever you want.”

మఱియు ప్రపంచములేదని తెలిసినను తదను గూఢప్రదర్శనముమూర్తిము పితృస్మృతముగు సంకతి కాదని తలంచి “ Though the sun and moon should leave their orbits; though the fire should become cold; though the sky should fall to the ground I don’t utter falsehood; for so much at least I can dare say I can guarantee” అనియును వ్రాసితిని. లేఖనము వ్రాయుట ముగిసెను. పూర్వపులేఖనముల యొక్క యంతమందున లేకాక యీలేఖనాంతమునకు శుభాశుభద్వయము ఒక్కొక్కటి కిందిచ్చియున్నను శుభమువైపున మొక్కుగిరిగి య్యముమీద కనుబడిను. ఈశుభ శుభద్వయము ఇప్పటికీ నేననుభవించుట ప్రార్థనయనది. అట్లు య్య

ముమీద కనుబడుటచేత మొత్తముమీద కుభముని నీళ్ళయిందిలినది. సరస్వతీదేవి యును నేను పంతు నేన అయిలిననియును ఇంక బ్రహ్మాదులును నన్ను గౌరవరాని విధమున తాను నన్ను పట్టుక రాగలుగుననియును గంతపిల్లెను ఈశేఖనమును రాసి యెనిమిదిగంటలవేళ వ్రాసితిని.

తెల్లవాటి యొడుగుంటలకు నేను కటియందు రడివస్త్రముకలిగి వైవస్త్రములేక ఆపాదము ప్రకముగా రడిసి కుడువబడక జలందువులు స్రవించు శరీరముతో రెండుజములకు మించిన పొడవును రెండుఅడుగులకు తక్కువగాని పెడల్పునుగల యొక కొయ్యతెప్పమీద కూర్చుండి యొకపగ్గాంగు చతురముగలిగి పద్మనాంది నీటిమట్టముకు యానట్లు కొలనున బురదగా కన్నట్టి నడుములవరకు తోతుగల బురదనీళ్లుగల యొక్కకొలనున యొకదిక్కునుండి మటియొకదిక్కునకు కటివస్త్రము గల యొకశూద్రునిచే నెట్టుకొని రాబడి దరిజేరియప్పడకు ఆశూద్రుడు నేలవంతు చూచుచు కొయ్యెల్లను రెండుహస్తములతో వైకియెత్త నేను పూర్వమువలె కూర్చుండక నిలచి ప్రాణాపాయకరముగా భూమిమీద పడబోవునంతటి భయముతో నాకు నేప్యాధీనముకెప్పి అటునిటు తూటలాడుచు శూద్రునిగమన వేగమున కొలనుకు నాలుగింతలగు ఓభూప్రయాగంబును తృటిమాదిరిగడపి ఓత్మట సర్వవిధముల పూర్వపుకొలను ప్రయాగమువంటి ప్రయాగము నుండొకటికేసి దరి జేరినట్లుగా స్వప్నమయ్యెను. ఈస్వప్నము 1909 సం. ది 1 అక్టోబరు ప్రాంతముందు కలిగెను. సమ ప్రజీవమయ్యడగు నీళ్ళయందు దేశకాలక్రియలనియెడి కష్టల సహాయమున జగత్స్పృహసీతిలయములు నేయువాడగుటంజేసి సమ ప్రకల్పలతోగొనిన తాను దేశకాలములుకూడ చేయదలచినపనిని తెలియజేసి. సమస్తముతానై సమస్తమునకు వేరైన యయ్యాత్మగఁడు జగత్స్వరూపుఁడేమైయుండ కించత్స్వప్న రూపుఁడగుట యేమినింత ! శూద్రుడు బల్లను చేతులతో వైకియెత్తగా నేనులేచి ప్రాణాపాయకరముగనట్లుగా భూమిమీద పడుదునేమోనని భయమందితినిగాని నీళ్ళవరకునయేయగు నీభవనమున వృధా భయంలేకాని నిజముగా పడిపోవు కీవుఁడొకఁడుందురా ? స్వప్నమునందు నేనుకూర్చుండిన బల్లయే జగదుత్పత్తి స్థితిలయములు జగదుద్ధరము. బల్లనుకెట్టివ శూద్రుడు మాగురువులవారే. స్వప్నము 1909 సం. ది 1 అక్టోబరు ప్రాంతముందున కలిగెను. స్వప్నముయొక్క ప్రత్యక్షమనుభవము 1911 సం. ది 15 అక్టోబరు ప్రాంతముందు ప్రారంభించి 1912న సం. ది 15 నవంబరుతో ముగిసెను.

అట్లు స్వప్నము కలిగినవెంటనే లేచితిని. స్వప్నము భావికాలస్థిని తెలియజేసెడిదిగాఁ జక్కయింది. లేఖనము పోప్టులో వేయఁదలంచి పెట్టె సమీపించుచున్నందు వెచ్చని యాత్మతేజస్సు మనస్సును సుఖమగ్నత నొందింపును దక్షిణశేత్రములో నుద్భవించి మమోమగ్నతచే ఆపాదమస్తకముగా శరీరము నిర్మల సుఖానుభూతి నొప్పించగా లేఖము చేతనంది పేటికపైనిడి యెద్దియో సవరించు నాయందు చిన్మాత్రుఁ డమృతసాంద్రుఁడగును మనసు సుఖాభినిలచి నివాతదీప కలికభంగి స్వసంకల్పములవీడి జాగ్రత్స్వప్నముల సలికలిమించి బాహ్యవస్తు ప్రతిభానములేక తెలివిమాత్రమై యుండెను. కాంతమై సుఖకరమై పరపూర్ణమగు కించివెలుపగు నాత్మతేజస్సు దక్షిణహస్తమును మణిబంధమువరకుండి మరువరాని సుఖస్థితిని పొందించెను. మణిబంధమాది బంధుపర్యంతము కాంతమై వికార రహితమై పరపూర్ణమగు తెల్లటి యాత్మతేజస్సునిండి కొంచెము తక్కువగు సుఖస్థితిని పొందించెను. లేఖనమున నెద్దియో సవరించుచుంటిని. ఆత్మ తేజోవాగ్దశకమున హస్తము దృఢాభ్యాసంబునకు యోగ్యముగాక నిర్వికారమై కేవల తేజోమాత్రమై యెప్పి నిగతిశయసుఖమును కలిగించెను. అట్టిసమయమున విశ్వాతీతుఁడగుటచే శక్త్యసంబంధముగానే సంకల్ప వికల్పములునులేని యీశ్వరుఁడు మనోభావమును పొంది నేననుకొనినట్టిశ్వరుఁడనంచు పలికె. అట్లు యుక్తిగా నీశ్వరభావమును పొందిన యేను స్వయముగా హస్తమునందు కమలలేఖను సృష్టించుకొంటిని అక్కమలలేఖ తదాదిగా నేటివరకు నాముఖ కర్మస్సుసాదోలి లోకశలతో నైకి వెల్లనై యున్నది. సవరణానంతరము లేఖనము చేతఁబట్టుకొని పోప్టులో వేయుతలంపుతో లేచితిని. అంతప్రభువగు చిన్మాత్రుఁడు తన యధార్థ స్వరూపమునుచూపి సమస్తేంద్రియాతీతునిజేసి నేనుపల్కిన విధముగా మమోభావమునుపొంది దిష్టులంతటను ప్రాపించఁబడిన వాఁడనంచులెక. స్వశుభసంక్షరణంబగు ప్రభుదత్త సంబున వాసనాత్రయగూఢంబగు భ్రమివీడి ఆరునిమిషముల కాలమున్నతటి జగదుత్పాదకబుద్ధితో నవియవియని చెప్పి చూపించుచు నీశ్వరుఁడు నాయందు మనోరూపుఁడయ్యెను. అట్లు జీవుఁడనైన నాయందు ఈశ్వరుఁడు చెప్పనట్టి చూపించునట్టి మమోరూపత చెందినది వాసనాత్రయ రహిత యశ్వతీస్వరూప సాంద్రమాత్రుఁడనైన నాయందు జగద్భ్రమిరూపమగు మనస్సు క్షయముగా అట్టి వెలిగి

నఁచెడినని బోధించుట కొఱతగని నమ్మ. ఆవృతస్వరూపసాక్షిదమ తుగ్రేడనుగా జేయక కేవల దృశ్యస్వరూపజీవమృత్రుండనుజేసి నఁపఁజేయుటవగాదు. విఠియు బ్రహ్మమునంచును సర్వము నేనంచును నేను పరికినట్లు పలికె. ఉత్తరమును పోష్టు లోనేయుటకు వాలుగుమైళ్ల దూరముననున్న చేబోలుగ్రామమునకుబోవు యా వత్తు దారిను బ్రహ్మస్వరూపసాక్షిద్రుండనైయో దట్టమగు నవృతనర్వమధ్యముననూ జాగ్రత్స్వప్నముల నేర్పరించ రాకయుండి సుఖించితిని. పోష్టులో ఉత్తరము వేయునపుడును ఎప్పటివలెకాక ఆత్మ యానందించెను. అందుచే నేను కృతార్థుఁ డనైతి నని నిశ్చయించితిని. మరలి స్వగ్రామమునకు వచ్చునపుడు ఆత్మ ఆనందించుచు నేయుండి మఱవరాని సుఖస్థితిని పొందించెను.

14. వివేకీ. ఔషధము:—అనంతరమున గుంటూరు చేరితిని. నూపినతాతభా ర్యయగు పోచిరాజు నందమృగారి గృహమున సుఖభోజనము నేయుచుంటిని నేను రేఖనములు వ్రాసికొనియుండిన జడ్జి టి. టి. రంగాచారిగారిని దర్శించ నరెనని సంకల్పించితిని. ఆరోగ్యము లాగుండలేదు. రేఖనములయందు వ్రాసినదియా తపోవంతులకును జ్ఞానవంతులకును నసాధ్యమగునది. వ్రాసిన దియా ఆత్మ సంతోషించుటకొఱపగాని ఉద్యోగముకొఱపగాదు. జడ్జిగా రిని దర్శించకుండుదునన్న కార్యాపత్రికలయందు ప్రయోచించునేమో. దర్శించె దనన్న వ్రాసినవిధమున నిర్వహించగలవాయని యడుగునేమో. చాలనన్న ట్లయిన నేలవ్రాసెతినినునేమో. చాలుదునన్న నిర్వహించజాలను. మఱి యెవ్వఁడేని నాశ్రియించి సుఖజీవన మొనర్పరాదాయన్న జ్ఞానినిగనుక అట్లు చేయనజాలను. జ్ఞానములేకనపోలేదు. ఉండిప్రయోజనములేదు. కాని యెట్లకేలకు జడ్జిగారిని దర్శించెదనని దృఢనిశ్చయముచేసికొంటిని. కాని ఆరోగ్యము లేమిట్లగదా మూఁదూరవలనకచ్చెనని దుఃఖించితిని. వశిష్ట సందర్శనమాదిగా పెక్కునర్వములు య్యోధుత్వముగా ప్రపంచబురేదను దృష్టితో నఖండకీర్తినికామించి ఘోరతపంబునసేసిన యేను తుదకు వ్యర్థుడను కావలసినచ్చెగదాయని దుఃఖించితిని. అట్లు దుఃఖించియు కానున్నది కాక మానదను నిశ్చయముతో జడ్జి టి. టి. రంగాచారిగారిని దర్శించ నుద్యత్తుడ నైతిని. జడ్జిగారును నేను కనుఁబడిన నేదియే మొక యుద్యోగంబియ్యరె నని యుండిరి. కనుక నేను జడ్జిగారిని దర్శించిన కానున్న కార్యమునకు భంగముకలిగి గోటమిటిన బోవువనికీ గొడ్డలితో పనిగల్గునంతటి కష్టము

దొరకొనునని భద్రకాలి నిశ్చయించె. అట్లు నిశ్చయించి లక్షకర్తయుగు భద్రకాలి తనకర్తవీత ఆరోగ్యమును మఱిత క్రుంగదీసి దారుణమును పెంచె. జ్ఞానవగుటవలన గలిగిన రాద్రము, మనమున విశ్రమములేదు, వేసవికాలము, దారుణపుగోలుకూడి భద్రకాలికి తోడ్పడె. అంతిమము మఱిత దీక్షడనై జ్ఞానముచేరుద్రుడనై గడువరానికాలమునకు బంధుడనై జడ్డీగారిని సందర్శించు సుద్యమమునువదలి గురువులవాని సంకల్పంప వారిగ్రామమునకు వెళ్లెనని.

అప్పటికి వారమురోజులక్రిందట మాగురువులవారు నివారితలోచనమైదు మున్నతటి నిన్నిమిశ్రముగా “అదివారాదుగా కడుడప్పియన్న వాడు ఏవో యధ మొండెతనికినిచ్చిన బాగాయిండునని తోచెడిని. ఔషధములు చేయించిన తిన్నకావాయని ఔషధమును తానెవ్వరైనది తెలియబడకుండజెప్పి” భద్రకాలిచనియె. అట్లు మాగురువులవారి సంకల్పమునకుబోయి వారితో నాకరీరస్థిని తెలియజేసికొని ఔషధముకొలుగు నేను ప్రార్థించితిని. వారు నాప్రార్థన నుగిసిరించి ఔషధము నిచ్చెదనని చెప్పుచు బరిగినసంగతిని నాకు దెలిసిగాన తెలియగలిగితిని. గురువులవారు ఒకమండలమురోజులకు సరిపోవు నాషధము నిచ్చిరి. అదిసేవించిన యనంతరమున కొండమానములకు సరిపోవు నాషధమును నేను ప్రార్థించగా నిచ్చిరి. అట్లొషధసేవచే కరీర దారుణము తగ్గిన సుకవిధమున సుఖమును పొందియు నెప్పటివలె సాధ్యైతిత్వములచే ప్రస్తుతమున నమృతానందము నేయించి క్రిమమున సర్వవిధముల నీశ్వరపామ్యునిజేయు సర్వభూతహంబగు భక్తియోగంబు నేయనేరమి దుఃఖ వధికమగుదు యశ్వని భాగ్యమున కాంతు విశేషము కల్గినవాడనైతిని. కాంతు నేయటయేగాని యిచ్చువారొకరును ఉండరుగదా. అభాగ్య గతియొకడు రెండవములకు మనగృహంబునకేలేచిన నెట్లో భోజనంబిడి వెంటనే సాదరణమున సాగనంపుదుముగదా. ఇట్టిగతియే ఆరుగర్హములుగా యశ్వని భాగ్య కాంతుచే కేవల మభాగ్యగతివృత్తినిపొందిన నాకును సంప్రాప్తించె. అట్లొషధము నిచ్చినవెనుక నాలుగుమాసములవరకును మరల నాషధము నయ్యడదయ్యె. జ్ఞానము తగ్గనిదయ్యె. భక్తియోగము జరుగనిదయ్యె. జడ్డీగారిని దర్శింపరాదయ్యె. దర్శింపక యనన్యల సేవింపరాదయ్యె. జడ్డీగారు నన్న ప్రచురించునను భయంబును విడువనిదయ్యె. అకమానము పొందకున్నదియని తోచినదయ్యె.

15. నంది వెలుగుబడి. ఔషధము. తమ్మనివివాహము. సంవత్సరంబివడుగు. గురువులవారికష్టములు: దేవహాస్యము. గురువులవారినిద్రించటం సంశోషము. గురుపూజ. కాశ్యపు:—అల్లులతోచియు చేయునదిలేక యూరకయంటిని. ఇట్లొంద సం వెలుగు గాగ్రములులో న్నూలు మేర్పరుపని భారీ వచ్చెను. పూర్వము 1908 వ సంవత్సరములో ఆ గాగ్రములులో నానలన తన కొమాళ్లకు విద్య చెప్పించుకొనిన కన్నెగంటి రెడ్డెమ్మగారకు కమ్మనులోడ్చి వుండొక్కరుడు నాయందలి ప్రేమచే మలనాకు కబురుపంపెను. గురువులవారివలన ముక్తిని చెవనియారోగ్యమునుపొంది పిమ్మట జన్మిగాడిని సందర్శించివలయు నేని వ్రాసికొని నిర్లహించెదవని కంకణము కట్టుకొనడము గాకయని ప్రస్తుతమున బడికి నమ్మిలింగితిని.

ఎంతగా జ్ఞానవైరాగ్యములుండెనో ఎంతగా నెల్లవిధముల నీశ్వరపానుగ్ని కావలెననియుండెనో యెంతగా కీర్తియందలి కాంతి నిలచియుండెనో యంతగా ముక్తికొఱకును చెడని యారోగ్యముకొఱకును గురువులవాడచేతిలోకి న్లినైతిని. అల్లుల ఒడికి నన్నుతింది యాపదమున మిక్కిమై గురువులవారికొఱకు కల్లారగ్రావమునకు వెళ్లితిని. అదివరకు నేను మాగురువులవానికి “నేనుమీకు కాశ్యపకీర్తి నిర్వహించియున్నాను. మీపాదగులును పుష్పములతో పూజించదలచియున్నాను. మించియోషధమును నాకనుగ్రహించుటగా అని లేఖనము వ్రాసితిని. ఆకారణమునను నిజమునకట్లే జురగనున్నదియనియును సిద్ధపురుషుడగుటచేత తెలిసికొనియుండెను. గనుక మాగురువులవారు నేనులేఖనమున వ్రాసికొని జరుపనిది ఇంకమీదట నివ్వబోవునది లేదని కడపటిసారి యాపదముగా నిశ్చయించి అల్లుల మాడనపర్యాయము రెండుమాసములకు సరిపోవు నాపదమునిచ్చెను. ఈయాపదమును రెండుమాసములు నేనించిన ఫలముతో దాగుగోపకమున మూత్రములగు పూర్వపు ఔషధములు రెండు సంవత్సరములు నేనించినను ఫలము సరిపోవురాదు. అట్టి యీయాపదమునే చచ్చి దేవతలలోపుట్టి బాలుడనైన యేమ వృద్ధిపొందుటకు గాను ఉద్దేశించి కీర్తిధ్వజ కాలి యిచ్చినదియె. ఈయాపదమును 1:10 సం॥ ది 1 డిశంబరు ప్రాంతమందు తీసికొంటిని. వెంటనే నంది వెలుగు న్నూలు మేర్పరును అయితిని. ఈయాపదమునకు నేను కల్లారునకు వెళ్లినప్పుడే తనను పునుహంసయని పేరు పెట్టుకొను మని కీర్తిధ్వజములవారు తనతో చెప్పి రని మాగురువులవారు నాతో చెప్పియుండిరి.

మాతముగడ: క్రైస్తవీకావు వివాహము 1911 సం॥ ది 16 ఏప్రిల్ పొంత
మున జరిగెను.

పిమ్మట 15 దినములకు సంవత్సరాదిపాడ్యమి పండుగ వచ్చెను. కవిచీనుం
చముక్రిందికి రాలికిమ్మెలు పట్టిండుకొనిపోవుట తటస్థించి వల్లూరు గ్రామములో
పండుగదినమున నుండివాడనై తిని పండుగదినమున మాగురువులవారు వల్లూరులో
లేడయ్యె. చల్లవానికి పెంపుడివ్వబడిన వాతముగడు చల్ల నూర్యవారాయ
ణమూర్తిగారు నన్ను పండుగదినమున లెస్సగా సమ్మించి సాదరంబున భోజనం
లిడి ప్రస్తాపనశయున నన్ను ఆపశేషకాలములేదు. త్వరలోనే ముక్తిని పొందె
దవు. మితయు మునుపటి యాపదంబునును తీసికొనియదవు అనియె.

రాక్షాశ్వరులగు మాగురువులవారి భాగ్యాపితరులును సోదరయును మామ
యును భవాకాయుడే పట్టుబడి శ్రీరామసామ్యుడగు మాగురువులవారిని సర్వజ
నాత్మిష్టునిగా దలంపనేరక సామాన్యజన్ములగాను తమవంటి నడచిగానుభవించి
దగివ్యాకర్షణ నేయనేరడని చేసిన యవమానములు మనుష్యమాత్రునకు జాలింబుట్టిం
పకబోవు. ఇట్లవమానింపబడి విడియైనంగాని వెక్కండ్రు అధికారులగు వారు
ముక్తిని బొందిజాలని దేవహాస్యము.

అట్టి యవమానశీలిని దగిలియున్న మాగురువులవారిని సందర్శించునిమిత్రమును
నాయొక్క డేమిముకొఱును నేను ది 10 మియి పొంతమున మూలుపూరు గ్రామ
మునకు వెళ్లితిని. మాయభయములకును పరస్పరము ఒకరినల్ల ఒకరికి డేమిము కలు
గునట్లు విధి నిర్మాణించియుండినది యెఱిగియుండెను తప్పదను నిశ్చయముతో
సాదింబున భోజనంలిడి స్నేహసంభాషణము కొంతవడి జరిగెను. ఎప్పటికైనను
నాకు శుభము కలుగకపోదను నిశ్చయముతో నేనును భృతముడనుగా తలంచి
సంతృప్తడనైతిని.

తరువాత గురువులవారు వారమురోజులలోనే నందివెలుగుకు దయచేసిరి.
ఒక నెలరోజులు నాయొద్దనుండి. పిమ్మట మాకి కొంతవైకమిచ్చి కార్యమునకు
వెళ్లితిని.

16. గురువులవారి కొండవరాక:—కార్యనంతరమున మాగురువులవారిని నాయొ
ద్దనే యుండుడని ప్రార్థించగా వారును సమ్మతించియుండిరి. ఇట్లొకము

దలముర్రోజులు నానె ద్రమండి గురువులవారు తనతమ్మునియొద్దను కల్లూరు గ్రామమునకు వెళ్లిరి.

17. గురువులవారు మూడవపర్యాయము అస్పృష్టహమునకే తెంచుట. ఉద్దేశము. భావికాలనూచకముగు పూర్వపు స్వప్నముయొక్క ప్రత్యక్షానుభవప్రారంభము. గురువులవారి రాద్రము. గురువులవారికి కొమారుడనై ఘట్టట. కులవిద్య నభ్యసించదగినకాలమువచ్చుట. మహోన్నతమి దీపావళి. గుగువులవారు నన్ను వెంటబెట్టుకొని కల్లూరునుండి బయలువెడలుట. స్వప్నముయొక్క ప్రత్యక్షానుభవముపరి సమాప్తి:—గురువులవారు మూడవపర్యాయము 1911 సం॥ ది 20 అక్టోబరు ప్రాంతమున మాయభయాల పూజలందుటను నందివెలుగుకు విజయలచేసిరి. నేనును ముక్తివిభాందగలుగుదునని తలచితిని. వారును వానలన కాశ్వతకీర్తి తమకు కలుగునని యెఱిగియుండిరి. కాని వెక్కుకప్రముఖ పెట్టనిది గురువ్యవస్థాయము జరుగనిది మోక్షాక్షేత్రచే తిరి తగ భక్తములయందు లక్ష్యములేమి కనబడనిది అనన్యభక్తితో తనను గొలువనిది తనకు కాశ్వతకీర్తి కలుగదని తలచిరికాని నైనజెప్పిన వేదియు జరుగనిదియే తనకు కాశ్వతకీర్తి కలుగునుపాయముండెనని తలంచ నేర్పరి.

అట్లుగుటండేసి వారువచ్చిన దాడిగామోక్షేతర భక్తములయందు రాగమును తానెన్నికప్రముఖులెట్టికను తనయందు ద్వేషము లేక నిశ్చలభక్తితో నిలువగల నేమో చూడవలెనని తలంపుకొనిరి. ఆకారణమున పరస్పరము మాయభయాలకును నడచిన ప్రసక్తము విలెమై ఒమలకు స్వప్నమునందలి మొదటిభాగమును బోలినవై సామాన్యవిధముననే దిశంబరు ఆఖరురెండు నంపినదయ్యెను. మాగురువులవారు జరామరణరహితులగు సిద్ధపురుషులనికాని నేను మోక్షాక్షేత్రతో వాఁపూచగ్య చేయుచుంటినిగాని ఒకరును తెలియజాలరాదు.

అది కారణముగా త్వరలోనే నన్ను భవ్యనిజేయకలయుననియును తానును కాశ్వతకీర్తిని పొందవలెననియును ఉద్దేశించి చూసెను విపరీతముగనట్లు పరిచర్యలెస్సగానన ప్రారంభించిరి. వారు కోరినట్లు పరిచర్య విమోచ్యమనందు రాగమును గురువులవారియందు ద్వేషమునునందలి చక్కగాజేసి పెంపించితిని. ఇట్టి కఠినపక్ష దిశంబరు ఆఖరున ప్రారంభించి 1912 సం॥ ది 20 జాలయివరకు నిలచెను. అప్పటికి కన్నెగంటి రెడ్డమ్మగారికి తనకొమళ్లను తెనాలిలోనో గుంటూరులోనో

ప్రవేశపెట్టదలచి నన్ను పోలిన నేనట్లేచేసితిని. ధర్మము ననుసరించి బడియుండు నంతవరకు నేను వైద్యుడని విధమున రాగద్వేషములనువదలి గురువులవారిని సేవించ వలసినదేయగును. ఈ రాగద్వేషములనువదలి గురువులవారిని సేవించినకాలము పూర్వపు స్వస్థముయొక్క రెండవభాగపు ప్రత్యక్షానుభవమయ్యెను. చదువ రుల కెల్లరకును అకాలమంతయును నేను యధాశాస్త్రీయముగా చనిపోయియుం డిననంగతి విశదముకాకపోదు. అట్లు బడిపోవుటచేత ఒకవేళ పితృసంబంధమగు వాస్తవియుండినను దానిచేత తనను పూజించుమనట గురువులవారికి ధర్మము కాదు గనుక ధర్మమునకు ధర్మమునుకాగా నాయందలి ప్రేమచేతనకూడా గురువులవారు నేను తనకు యధాశాస్త్రీయముగా కొమారుడనై పుట్టినది యెఱిగి తనతో రమ్మ నెరి. నాచేత నెత్తుముచేయబడుటయను వృత్తినిబొందినదై నాయాజ్ఞానుసార ముగా కోడూరుగ్రామములో నాభార్య జననమందెను. నేనట్లు మనుష్యులలో నుండి చచ్చి గురువులవారికి పుత్రుడనై నల్లూరుగ్రామములో దేవతలగు మాగురు వులవారు వాఁలమ్ముడు సూర్యనారాయణమూర్తిగారు వీరలలో ఒకడనై పుట్టి తిని. దేవతలందఱును వైకవోవుదు “నెతాన్ ! మఱలో తప్పక యుండవలసిన వాఁడవీడు గడచిన యెనిమిదినవత్సరముల కిర్మమై యిప్పుడు ప్రకృతి ముగ్ధమై యున్న యీతని సుగుణములను నిర్గుణస్వభావమును ఎప్పుడోకో చూచుటయని యుద్విగ్లభించుచున్నాము. పుత్రవత్సలుడగు తండ్రి లెస్సగా పోషించి యీతనిని అచిరకాలమున మాకోర్కెకి వచ్చువానింగా చేయుగాత్ర యని తలంచుచుండిరి.

అట్లు పుట్టి తనసంతకమున ఒక నెల పదియేనుదినములకు వినాయకదేవర చనితి గాగా అప్పటికి బాల్యమునవలది ఖలవిద్య నభ్యసించి నధికారియైతిని. కాని మానా యనగాను నాకు ఖలవిద్య నుపదేశించిన వారుకారు తరువాత నెలకోజులకు మహర్షికి మానాయనగాను నాకు ఖలవిద్య నుపదేశించి అప్పుడే నేనుకోరిన చోట వివాహముచేయుదునని తలంచితినిగాని యీవత్తులు వృధాతలంపేయయ్యెను. తిగువారి దీపావళిపండగకైన నింతవిద్యనిచ్చి వివాహము చేయకబోవుదురాయని నమ్మితినిగాని యీనమ్మకమును వృధాయయ్యె. నామీద మానాయనగానికి ప్రేమ లేదేమా అనుకొందమిన్న అట్లు లేకపోలేదు. ఇంటిలో పెద్దనమంతానాదే. పెద్దలలో వైకమంతానాదే. నేనెంతభయపెరిగిన్నను అదేమియనవారులేరు. ప్రతిపూట నెయ్యికొల్ల. నెయ్యుకొల్ల. ఏదియును తిరుగలేదు. నస్త్రముల న్నియును నాదే. కోట్లగ్నియును నాదే. నామాటయన్న మా నా య న గారికిని మకకయ్యగారికిని మహాగౌరవము. కూర్చుండు మన్న కూర్చుం డవారలు నిలచుండడన్న నిలచుండవారలు. కనుక మా నా

దలములోజాలు నానందముండి గురువులవారు తనతమ్మునియొద్దను కల్లుారు గామమునకు వెళ్లిరి.

17. గురువులవారు మూడవపర్యాయము అస్సన్నహమునకేతెంచుట. ఉద్దేశము. భావికాలనూచకమగు పూర్వపు స్వప్నముయొక్క ప్రత్యక్షానుభవప్రకారం భము. గురువులవారి రాద్రము. గురువులవారికి కొమారుడనై ఘట్టట. కులవిద్య నధ్యసించదగినకాలమువచ్చుట. మహాత్ముని దీపావళి. గుగువులవారు నన్ను వెంటబెట్టుకొని కల్లుారునుండి బయలువెడలుట. స్వప్నము యొక్క ప్రత్యక్షానుభవముపరి సమాధి:—గురువులవారు మూడవపర్యాయము 1911 సం॥ ది 20 అక్టోబరు ప్రాంతమున మాయభయాల పూజలందుటను నందివెలుగుకు విజయించేసిరి. నేనును ముక్తినిబొందగలుగుదునని తలచితిని. వారును నావలన కాశ్వతకీర్తి తమకు కలుగునని యెఱిగియుండిరి. కాని వెక్కుకప్రముఖ పెట్టనిది గురువప్రవాయము ఒరుగనిది మోక్షాక్షేత్రచే తిరి తగ భక్తములయందు లక్ష్యములేమి కనబడనిది అనన్యభక్తితో తనను గొలువ నిది తనకు కాశ్వతకీర్తి కలుగదని తలచితిని కాని నైనకెప్పిన జేరియు ఒరుగని దియే తనకు కాశ్వతకీర్తి కలుగునుపాయముండెనని తలంచ నేర గ్గురి.

అట్లుగుటంజేసి వారువచ్చిన దాదిగామోక్షేతర భక్తములయందు రాగమును తానెన్ని కష్టములుపెట్టినను తనయందు ద్వేషము లేక నిశ్చలభక్తితో నిలువగల నేమో చూడవలెనని తలంపుకొనిరి. ఆకారమున పరస్పరము మాయభయాల కును నడచిన ప్రసన్నము వితెమై ఒమలకు స్వప్నమునందలి మొదటిభాగమును బోలినవై సామాన్యవిధముననే దీక్షంబు ఆఖరుభాగము నందినదయ్యెను. మాగురువులవారు జరామరణరహితులగు సిద్ధపురుషులనికాని నేను మోక్షాక్షేత్రతో వాంఛా చర్య చేయుచుంటినిగాని ఒకరును వెలియజాలరైరి.

అది కారణంబుగా త్వరలోనే నన్ను భవ్యనిజేయకలయుననియును తానును కాశ్వతకీర్తిని పొందవలెననియును ఉద్దేశించి చూడటకు విపరీతమగునట్లు పరిచర్య లెస్సగానన ప్రారంభించిరి. వారు కోరినట్లు పరిచర్య ప్రసంగమునందు రాగమును గురువులవారియందు ద్వేషమునుకదలి నక్కరాజేసి మోషించితిని. ఇట్టి కఠినపక్ష దీక్షంబు ఆఖరున ప్రారంభించి 1912 సం॥ ది 20 జూలయినరకు నిలచెను. అప్పటికి కన్నెగంటి రెడ్డెమ్మగారికి తనకొమాళ్లను తెనాలిలోనో గుంటూరులోనో

ప్రకృత్యైవదలచి నన్ను పోలిన నేనట్లే చేసితిని. ధర్మము ననుసరించి బడియుండు సంతపరకు నేను వైశదేవ్విక విధమున రాగద్వేషములనువదలి గురువులవారిని నీవించ వలసినదేయగును. ఈ రాగద్వేషములనువదలి గురువులవారిని నేవించినకాలము పూర్వపు స్వస్థముయొక్క రెండవభాగపు ప్రత్యక్షానుభవమయ్యెను. చదువ రుల కెల్లరకును అకాలమంతయును నేను యథాకాశ్రియముగా చనిపోయియుండినంత విశేషముకాకపోదు. అట్లు బడిపోవుటచేత ఒకవేళ పితృసంబంధమగు నాస్తియుండినను దానిచేత తనను పూజించుమనుట గురువులవారికి ధర్మము కాదు గనుక ధర్మమునకు ధర్మమునుకాగా నాయుందలి ప్రేమచేతనుకూడా గురువులవారు నేను తనకు యథాకాశ్రియముగా కొమారుడనై పుట్టినది యెఱిగి తనతో రమ్మ నెరి. నాచేత నెత్త్యుమచేయబడుటయును మృశినిబొందినదై నాయాజ్ఞానుసార ముగా కొడూరుగ్రామములో నాభార్య జనమందెను. నేనట్లు మనుష్యులలో నుండి చచ్చి గురువులవారికి పుత్రుడనై వల్లూరుగ్రామములో దేవతలగు మాగురు వులవారు వాటిమృదుడు నూర్యనారాయణమూర్తిగారు వీరలలో ఒకడనై పుట్టి తిని. దేవతలందఱును వైశదేవుడు “నెబాన్ ! మఱలో తప్పక యుండవలసిన వాడువీడు గడచిన యెనిమిదిసంవత్సరముల కిర్మమై యిప్పుడు ప్రకృతి మగ్నమై యున్న యీతని సుగుణములును నిర్గుణస్వభావమును ఎప్పుడొకో చూచుటయని యుద్విగ్ధులగుచున్నాము. పుత్రవత్సలుడగు తండ్రి లెన్నగా పోషించి యీతనిని అచిరకాలమున మాకోర్కెకి వచ్చువానింగా చెయుగాతగ యని తలంచుచుండిరి.

అట్లుపుట్టి తదంతఃమున ఒకనెల పదియేనుదిసములకు వినాయకదేవర చవితి గాగా అప్పటికి బాల్యునివదలి కులవిద్య నభ్యసించి నధికారియైతిని. కాని మానా యనగాను నాకు కులవిద్య నుపదేశించిన వారుకారు తరువాత నెలకొలుకు సంవత్సరముకి మానాయనగారు నాకు కులవిద్య నుపదేశించి అప్పుడే నేనుకోరిన చోట సవాహముచేయుదనిని తలచితినిగాని యానపును వృధాతలంపేయయ్యెను. తగువారె దీపావళిపండుగకైన నింతవిద్యనిచ్చి వివాహము చేయకబోవుదురాయని నమ్మితినిగాని యీనమృత్యుమునువృధాయయ్యె. నామీద మానాయన గారికి ప్రేమ లేదేనూ అనుకొందమిన్న అట్లు లేకపోలేదు. ఇంటిలో పెత్తనమంతానాదే. పెత్తెలో వైకమంతానాదే. నేనెంతభయపెడికొన్నను అదేమియునువారులేరు. ప్రతిపూట నెయ్యికోల్ల. నెయ్యిగుకోల్ల. ఏదియును తిరుగులేదు. నస్త్రములన్నియును నావే. కోట్లగ్నియును నావే. నామటయన్న మా నా య న గారికిని మకకయ్యగారికిని వహగౌరవము. కూర్చుండు మన్న కూర్చుండ వారలు నిలచుండగల నీల చుండు వారలు. కనుక మా నా

యనకక్కయ్యగార్లకు వామిద ప్రజల కేటావే. ఏమికారణముచేత నాయొక్క శ్రీయస్సును మానాయనగారు ఉపేక్షించియున్నారా? అని నానాసేను విచారించుచుంటిని. అట్టిసవయములో మానాయనగారు నన్ను పెంటబెట్టకొని క్షమాకు నుండి బయలుదేరి సంపాదకముగను వచ్చిరి. అప్పుడు నేను వానినిబిడ్డగాని తల్లిడి కొడుకులనుగూ మాయభయల శ్రీయస్సునుగోరి దక్షిణాభిముఖుడనై పయనమై తిని. భార్య పుట్టినట్లవదలి భార్యను పుట్టినట్లవదలి గురువులవారియొద్ద నాయొ గడపిన మూడుమాసముల యిరువదిదినములను స్వప్నపు మూడవ భాగముయొక్క ప్రత్యక్షానుభవమైయుండెను. ఇట్లు స్వప్నముయొక్క ప్రత్యక్షానుభవము ముగిసెను.

18. దక్షిణయాత్రలు సేవించుట: పాండిసప్రయోజనము:—అట్లు 1912 సం॥ ది 16 నవంబరు తారీఖున దక్షిణాభిముఖుడనై పయనమై శ్రీరంగమునకు వెళ్లితిని. శ్రీరంగనాయకులవారిని దర్శించుకొనితిగాని కోరిన గుంటూరు జిల్లా రాయబహుదారు టి. టి. రంగాచారిగారు, అచ్చటలేరైరి. వారు తిరువళ్లూరు పురిని వాసులని తెలిసి అచ్చటికి వెళ్లితిగాని పూర్వము నేనువానికి వ్రాసియుండిన కాకితములేమియును వారియొద్దలేవయ్యెను. ఉండినయెడల నేను వ్రాసి యుండిన కాకితములు పంపించవలసినదిని ఎంతయో ప్రార్థించుచు 1912 సం॥ జూలై 14, 21, 30 వేదీలన నేను వ్రాపేరటికి శ్రీరంగమునకు వ్రాసియుండిన మూడులేఖనములను తనకు శ్రీరంగమునండి వచ్చెననియును అనియును తనవద్దలేవనియును చెప్పిరి. కనుక మరలి 1913 సం॥ ది 26 వ మార్చి తారీ ఖున గుంటూరునకు వచ్చితిని. నేను పూర్వము వ్రాసియుండిన కాకితములు రికార్డుయందేనేమో విచారించిన గడచిన జనవరి నెల లెండవలేదీ: అని నగంప జేయబడెనని తెలిసి.

ఒక్కటియగు నాత్మ తత్వస్వంబున రూఢిమూలబగునటుల ధ్యానము నభ్యసింపగల నేర్పుగలవారలు మహాస్థలములయందు అత్యంత సులభముగా చిత్తునొత్తి దయమును పొందగలిగి సుఖింపనేర్తురు.

గురుకార్యాధ్యమైయే వెళ్లక తప్పకయే యిట్లు దక్షిణాభిముఖుడనై వెళ్లి గడపక తప్పని నాలుగు మాసములకాలమున లేఖన మొక్కటియైనను వేయక భార్యావగయిరాను దుఃఖింపజేసియును వచ్చి దేశతలలో పుట్టినది ప్రత్యక్షము

సీనియను జుట్టిగాకి వ్రాసిన కడపటిలేఖనముయొక్క అంతమందు కనబడిన లక్ష్యమును ప్రశ్నోత్తరమునను సేనివాడనైతిని.

19 విన్నపము:—కర్మయోగము సిద్ధియగుటచేతనుగాని పుణ్యమునుపులకల్ల లక్ష్య పూర్వకముగా ఆత్మయొక్క బహిర్వర్త్యము తెలుపబడుటవల్లగాని అమృత రూపమున ఆత్మసంభవమునని సంతకలనహేతులగు దురింతయకాని భగవత్సా మ్యుడగు పుణ్యమును ప్రశ్నోత్తరమున పూజించి తనమగ్రహమునుపొంది “ఆత్మయొక్క అంతర్వర్త్యమున” బోధింపబడనియెడల జీవసంబంధముగు తెలివిని అభివ్యక్తియగు పుష్కలమును పరమాత్మస్వరూపమును అగు తెలివి యందు వికలముచేయ వేర్వేరుగలుగదు గనక అట్టివారితరము ఆత్మసాయము న్యును జ్ఞానము సమభవింపును శరీరమును కాశ్యతముగా నిలుపుకొనుటయను మోక్షమునుగాని కోరికప్పుడు శరీరమును వదిలి పరమాత్మ యగుటయను మోక్షమునుగాని పొందజేయు. కనుక శ్రీసర్గురమూర్తులగు నన్నవారూర్వ లవాని చక్కగా నీవించి మోక్షమును పొందుదురుగాకయని ప్రార్థించు చున్నాను.

గురువు భగవంతుడగుట నిశ్చయము. ఏలననగా ఉపనిషత్తులు భాష్యములు ఎన్నిపర్యాయములు చదివినను ఏకగువుజెట్టినను తటియను చెన్నదీక్షితుని సర్గురవచేత తత్త్వోపదేశము నడయని మోక్షములేదు. ఇది సత్యము. సత్యము. సత్యము. పురుషుడు తత్త్వోపదేశమును పొందినవిదవా జాగరూపుడై భగవంతు నారాధించిన అప్పటికి పురుషప్రాయత్నము తత్త్వము తెలియుట భగవదనగ్రహము అను నీమూడును ఏకమై జీవసంబంధముగు తెలివిని పరమాత్మసంబంధముగు తెలివి యందు వికలముచేయ నమర్థమైన తరువాతనుమాడా అపురుషుడు సంతకలనమును వదిలకయే అనగా సంతకలనములు తెట్టుకొని జీవసంబంధముగు తెలివిని పరమాత్మస్వ రూపముగు తెలివియందు వికలముచేసి శరీరమును వదిలినను ఏమిట పదిమేల సంతకలనములైనను పూర్వపు సంతకలనమునానగా జీవుడై పుట్టునుగాని పుట్టికబోదు. కనుక సంతకలనములను వదిలి ఆత్మయందు కలియవలయునని భావము. పురుషుడు ఏమైన బాధపడునపుడు ఆ బాధ ఆత్మకనిగాని జడమగు శరీరమునకనిగాని చెప్పటకు వీలులేక అనుభవమునకుమాత్రము లెప్పనిదై యుండునట్లు మోక్షము ఆత్మకనిగాని జడమగు శరీరమునకనిగాని చెప్పటకు వీలులేదుకాని సర్గురవును

నేమిది “తిస్త్యోపదేశము” ను వడచునది మోక్షములేదన మాటమాత్రము నిశ్చయము. నిశ్చయము. నిశ్చయము.

చారాపుత్ర వివ్రాదలయందలి కాయమేదియో అదియే సంకల్పశబ్దవ్యాప్తి మైయున్నది. ఇనుము అశరీరమునే చూపును. సంకల్పములు ఎన్నియో శరీరములను చంపును. గనుకను జ్ఞానదృష్టియందు జన్మములను విలీనం చేయుటగా మగుటయను కారణముగా సంకల్పమును బలవంతముగా వదిలివెట్టగలవానికి మోక్షప్రాప్తి కలుగును అని వేదాంతగ్రంథములయందు వ్రాయబడియున్నది భగవదనుగ్రహమును సన్దురులాభముకలిగి తిస్త్యోపదేశము వడచునది మోక్షము కలుగనేరదని తెలియవలసినది.

20. చిచ్చి దేవతలలోపుట్టుట—కేవలము భక్తయొక్క క్షయము—స్వస్థుల రుండవభాగముయొక్క పరిశ్రమకేవలభక్తప్రాకరభంబున గురువులకారు ఎన్నుకొనినముగా పోషిస్తారు నుపక్రమింప నేను రాయబహుూర్ టి. టి. రంగాచార్య గారి యొద్దనుజని కాళ్ల వేళ్లపడి లోకమాత్యులగు హంకీర్తన భక్తజ విక్రమాద్వైదులతోను నిర్గుణస్తావన ప్రవంబుల వక్త్రాదులతోను సమత్వము నొనర్చునట్లు లోకవిదితముగా కంకణము గట్టుకొని నేనువ్రాసిన కాశీతమలైనను మూడుసంవత్సరములుగా వారి స్వాధీనానుభవములలోనుండి వారియ స్త్రీయగు ద్రవ్యమును గ్రహించుటకు అట్టికారినై మాగురువులవారు పాపగురువులను కీర్తిని జగత్తున విస్తరించునెంచి మాగురువులవారిని “నూతన చంద్రాదులుండు వాగు జగత్తున విరిచినదగు కీర్తిచ్చెదను బ్రావళకమమును ఆత్మభక్త్యమును బోధింపుడు” అని ప్రార్థించితిని. “కీర్తి యివలక కావలెను? తనయుడవై పుట్టి అధికారివగు కాలమువరకునుండి వేటికొనుట పుట్టి వెలిగిలిపో వాటిని తీసికొనుగ నుయ్యె. రాయబహుూర్ టి. టి. రంగాచార్య గారు వన్నెన్నటికైనను వాగ్దాపులికలయందు ప్రచురింపకబోడెను భయంబు విడువనిదగుట చేత తనయుడనుగానిది యితరుల ద్రవ్యమును ఆపేక్షింపను. మఱియు కావలెనవాటియందు విరక్తినిపింపను. కనుక గురువులవారి నిర్బంధముననుచిత్ర ముంటిని. జలవిద్య నభ్యసించదగిన వయస్సురానిది నేనెక్కడను పోరాదు గనుక వివాహకదేవర చవిలివరకు నుంటిని. మహాగ్నమువరకు నుంటిని. దీపావళివరకు నుంటిని. దీపావళిగడచి ఆత్మజాలెమ్మను. వెండ్ల

కలుగునును తప్పిపోవుచుండెను. నేనందిరిట్టివాడనుగానాయేమి? వివాహమునందజేతుకలుగనాయేమి? గాయకహూర్ టి. టి. రంగాచార్య గారివద్దనుండిన కాకితములను తీసికొనక నేను స్వయముగా గురువులవానికి కీర్తి నివ్వఁబూరిక వృధా ప్రయాసపగునను భయముచేత వివాహేచ్ఛ యతిశయిల్ల నూర్పులేమిచే దక్షిణమాత్రనేను నాయత్తమైతిని. దేవగురువగు వశిష్ఠునిచే న్నామోపదేశంబునదని శరీరమంతటను తొలికినలాగు వీరసముకలిగిన యేను స్వస్థితుఁడను శీతలం బావహిల్లినట్లు శైశ్వంబువదలి వసుసగా నెక్కుకక్రయత్నమున నగ్నిప్రవేశము కాబోవుచుంటినియును అవత్యావాసముచే మృగ్యమంటినియును దీచుని దక్షిణచి కన్నకిండ్రినింబోలుమనియును నేను తనకు పూర్వమువ్రాసియుండిన కాకితములు పంపుమనియును జవాబైనను వ్రాయుమనియును 1912 సం॥ జూలై నెలలో వ్రాసియుండిన మూడు లేఖనములకు జవాబుగా “నీవుకోరిన కాకితములు గుంటూరులో దొరకును” అనికాని కాన్దు వ్రాయబాలని దిరాయజహూర్ టి. టి. రంగాచార్య గారు ఆయనయొద్దనుండినవనియే ననుకొనిన నాకాకితములు నాకు మరిలనిచ్చువిషయములో సందియ పడితిని. కాకితములు నాకు దొరకనిది నేను గురువులవానికి కీర్తి నివ్వగల గురునో లేక వృధా ప్రయాసపకువాడనగుదుమోయని చింతించితిని. కాకితములు గుంటూరులో నుండెననిమాత్రము ఎప్పుడును నోచనిదయ్యె. కనుక దక్షిణమాత్రమాత్రము తప్పనిదయ్యె. ప్రయోజనము విషయములో సందియము కలిగినదయ్యె. వివాహేచ్ఛ మొందయ్యె. గురువులవాని వేటికొలకు సేవించి కొమారుడనై పుట్టితిమో వాటిని పొందనిది వివాహమాడరాదయ్యె. “వివాహమున కిప్పుడేమిలొందదనలే. పర్యాయతిన చేయరానా? కోరినవాటి నిచ్చియే వివాహము చేసెదలే. ఇప్పుడేమిలొందోవచ్చెను?” అని నాగురువులవారు జాగువ్యాపారముననంపిరి. నేనుమాత్రముగ్లుగాక “ఎప్పుడు తన్వీయపదేశమును పొందెదనా? ఎప్పుడు దౌవధక్రియమును తెలుపబడెదనా? ఎప్పుడు వివాహముచేసికొందునా? ఎప్పుడు కీర్తిరంగుండనగుదునా? ఎప్పుడు ఈశ్వరమును పంచభూతములలో నొక్కొక్కదానితో నన్వీతీయత్వమును పొందింతునా? ఎప్పుడు ప్రపంచంబులేదను దృష్టి ప్రస్థితమైనభవమునకు పీఠియగునా? ఎప్పుడు వశిష్ఠులవానివలె డెప్పుటికి బద్ధురగుదునా?” యని యుంటిని. అట్లు వేగొపకు నేను అబద్ధమున

క్షణము పాల్పడి “మీరు నా క కిరములు నా కివ్వనివి మాగురువులవారు నాకు నేనుకోరినవాటినివ్వఁడు. వివాహముచేయఁడు మీరు నాకాకిరములనిచ్చిన నాకు వివాహముచేసినట్లు. కీర్తినిచ్చినట్లు. ఎంతయో యుపకారముచేసినట్లు” అని నీచమని యాధులచే వెంచబడి నాకు కేవలము ధర్మయుక్తమని తోచిన ముఖస్తులనుచేసి అనసరము ననుసరించి వేషములు వేసికొనియో లేక వానికి వ్యాసియొండిన కడపటి యుక్తమునందు చెప్పినవిధముగా ప్రసరించెదనని కంకణముకట్టుకొనియో కార్యము సానుకూలము చేసికొన సమకట్టితిని. అట్లు గురువులవానికి ఎదురెత్తుగా ప్రసరించి కీర్తియున శుభమును పొందదలచిన నేను “అడుగులోనే హంసవాదా? నక్కయెక్కడ? దేవలోకమెక్కడ? నీకును హరిశ్చంద్రునకును పోలికయో? యని వెద్దలవలన తిగస్కారిముకలిగి కార్యభంగము కాకుండుటపగాను తిరువల్లూరులో టి. టి. రంగాచార్యగారిని దర్శించుటకును మాగురువులవానికి ఉత్తరములువ్రాయు వీలవడదయ్యెను. అట్లు దర్శించి వెంటనే రైలుఎక్కి గుంటూరులో కాకిరములు దొంకకపోయినప్పుడు నంకి వెలుగుకు ఉత్తరము వ్రాయుటయును అచ్చటికి వెంటనే వెళ్లి మాగురువులవారిని సందర్శించుటయును కలిగెను. యాత్రవలన ప్రయోజనము కలుగకపోవు నేమోనను భయంబుచేత యాత్ర చేయదలచినట్లు చెప్పవైతిని. రైలుఛార్జి కాలయఁనని యాదంగవైతిని. 1912 వ సం. ది 26 జూయి ప్రాంతమున నేను పెనుకుదుర్గుపాడునకు వెళ్లినప్పుడు మాఅమ్మయును మాతమ్మయును “నిన్ననమ్మి గింజలను అమ్మివేస్తామి. మాసంగతియేనీకు పట్టదుకదా! కష్టము లెన్నిపడితిమో యెఱిగియును ఎఱుంగవు. నీవలన ఒకడమ్మిడి యెఱుంగముగదా!” అనగా వీరికిని నాకును ఋణములేననుకొంటిని. నాకు వివాహమైయుండలేదు గనుక కోడూరునకు లేఖనము వ్రాయవలసివట్టి యవసరము కనుబడదయ్యెను. ఇట్లు నాదుమరణము కేవలము ధర్మయుక్తమయ్యెను. బ్రహ్మ విష్ణ్వేశ్వరాదులకుఁజూరము నతిక్రమింపరానిదై జీవకోట్లనునడుపు పరాపూర్వతత్వరూపముగ “ధర్మము” ననుసరించియే మాగురువులవారిసాత్తు ననుభవించుట కధికారవైతినినని వెల్లడించుచుంటిని గనుక నీవెల్లడించుచూపమున “పుట్టితి” ననుభవమును ప్రకటించితిని.

కాని గడచిన దీపావళికే వెండివయస్సు విగిరి పిమ్మట సంకాంతి సంవత్సరాది పుంసఃగలును గడచిన నేను ప్రసరింపఁబడుచు కార్యముల భారము నహింస

గలిగి యాయనంతవాడైనైతిని గనుక తుణములో మిట్టకానున్న ప్రవర్తనయమున వ్యర్థముగు చింతనువదలి మానాయనగారు ప్రవర్తనసంబంధముగు కార్యములను నడుప నుపకరణంబగు సరస్వతిని వాడిచ్చి సమస్తవస్తు పరికరమును వాయదీనముచేసి తాను సరస్వతియొక్క భర్తయగు హిమ్నాముతో ప్రత్యక్షైకభావమును పొందియుండుట యర్హమని వాడుభావము.

21. గురువులవారి ప్రభావము:—భూత భవ్యద్యర్తమానములను తెలియగలరు. మనస్సులోని సంకతులను తెలియగలరు. కన్నులు మూసికొనమనిచెప్పి కోరి నవస్తువులను చూపించగలరు. అలిచితిమిగా స్వప్నములను ప్రదర్శింపజేయ గలరు. ఏసంకల్పినినను తెలిసికొనదలచిన తెలిసికొనగలరు. ఇవియన్నియును పరమగురువు లక్షణములు.

22. ఆత్మచుభవమునందును అద్వితీయుడ నగుటయందును వ్యత్యసముడను కాగోరుచున్నాడను గనుక మధురువర్ణులగు శ్రీకృష్ణ దుర్గాప్రసాదరావుగారు కాలి కాడేవి నేను వృద్ధిపొందుటకుగాను వారితో చెప్పివెల్లిన “యాషధక్రమమును” వాడుతెల్పి “ఆత్మయొక్క అంతర్వర్త్యమును” వాడు బోధింతురుగాకయని మాగురువులవారిని ప్రార్థించుచు నింతిటితో స్వయమును ముగించుచున్నాడను.

మంగళంభిగవాన్విష్ణు । మంగళంమధునూదనం । మంగళంపుండరీకాక్ష ।
మంగళంగరుడధ్వజ । నీలాచలనివాసాయ । నిత్యాయపరమాత్మనే । శుభద్రప్రార్థిణ
వాధాయ । శ్రీజగన్నాథాయమంగళం ॥

ఇట్లు బుధజనవిధేయుడు,

 పోచిరాజు ఆదినారాయణ.

10364

